

ВИСОКА МЕДИЦИНСКА ШКОЛА ЗДРАВСТВА ДОБОЈ

ПРАВИЛНИК О ДИПЛОМСКОМ/ЗАВРШНОМ РАДУ

Добој, 2022. године

На основу члана 54. Закона о високом образовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 67/20), Сенат Високе медицинске школе здравства Добој, на сједници одржаној дана 10.10.2022. године, доноси сљедећи

ПРАВИЛНИК О ДИПЛОМСКОМ/ЗАВРШНОМ РАДУ

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о дипломском/завршном раду (у даљем тексту: Правилник) ближе се регулише начин пријављивања, израде и одбране завршног рада, те друга питања од важности за припрему и одбрану завршног рада на Високој медицинској школи здравства Добој, студијских програма: Здравствена њега, Физиотерапија и радна терапија Санитарно инжењерство, Лабораторијско - медицинско инжењерство и Геријатријска њега.

2. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 2.

Дипломски/завршни рад представља самосталан рад студента, а састоји се од израде и одбране рада. Дипломски/завршни рад може бити: библиографски, експериментални и комбиновани. Студенти могу изабрати дипломски/завршни рад из свих предмета које изучавају на Високој медицинској школи здравства Добој. Студент може да добије тему дипломског/завршног рада у току VIII семестра из предмета утврђених наставним планом. Студент добија потврду о теми и ментору дипломског/завршног рада овјерену од стране директора Високе школе, о чему се води евиденција у студентској служби. Студенти који студирају по студијским програмима којима се стиче 240 ECTS бодова раде завршни рад.

Члан 3.

Дипломски/завршни рад студент може да брани када положи све испите и испуни све обавезе предвиђене наставним планом. Одбрана дипломског/завршног рада организује се сваки мјесец изузев августа.

Члан 4.

Циљ израде дипломског/завршног рада јесте да студент покаже способност самосталног приступа у обради теме из подручја посебних и општих садржаја струке за коју се оспособљавао током студија на Високој школи. Кроз дипломски/завршни рад студент треба да покаже да је овладао методологијом за израду научно-истраживачког рада, користећи релевантну савремену литературу, библиографска или експериментална истраживања, и основе методологије предметне дисциплине. Писани дио рада се израђује према форми за писање дипломског/завршног рада, која је саставни дио овог Правилника.

Члан 5.

Студент бира ментора и у сарадњи с њим договара назив теме дипломског/завршног рада. Студент може и сам предложити тему дипломског/завршног рада која се коначно дефинише у договору с ментором. Студент попуњава пријаву теме дипломског/завршног рада на обрасцу „Пријава теме дипломског/завршног рада“.

Сваки наставник који је биран за ужу научну област, дужан је да понуди најмање 5 (пет) тема дипломског/завршних радова. Прихваћени наслови тема за израду дипломског/завршних радова објављују се на огласној табли и на Web страници Високе школе.

Члан 6.

Ментор дипломског/завршног рада може да буде одговорни наставник из чије се уже научне области ради и брани дипломски/завршни рад. Ментор је члан комисије за оцјену и одбрану дипломског/завршног рада. Ментор не може бити предсједник комисије за одбрану дипломског/завршног рада. Студент може само једном промијенити тему дипломског/завршног рада и ментора уз писмени захтјев у којем наводи разлог промјене.

Члан 7.

Одбрана дипломског/завршног рада се врши пред трочланом Комисијом коју чине ментор и још два члана из реда наставника или предавача из области из које је изабрана тема. Комисију именује директор.

3. ОДБРАНА ДИПЛОМСКОГ/ЗАВРШНОГ РАДА

Члан 8.

Израду дипломског/завршног рада оцјењује ментор, а студент приступа одбрани дипломског/завршног рада уколико је израда рада позитивно оцијењена. Ментор даје писмену изјаву на обрасцу „Пријава одбране дипломског/завршног рада“ да се рад може ставити у процедуру одбране.

Ментор и комисија су у обавези да изврше преглед приједлога дипломског/завршног рада, прије давања писмене изјаве о стављању у процедуру одбране, на начин да упореде рад са већ објављеним радовима из исте/сличне области, те да спријече евентуални покушај плагијата.

Прије одбране дипломског/завршног рада, студент је у обавези да попуни образац у коме ће поред потписа ментора и шефа студијског програма стајати и назив одабране теме, те да потпише изјаву којом гарантује да рад није плагијат.

Члан 9.

Студент подноси пријаву за одбрану дипломског/завршног рада студентској служби на обрасцу „Пријава одбране дипломског/завршног рада“. Судентска служба провјерава да ли је студент испунио све формалне услове за одбрану дипломског/завршног рада и издаје потврду овјерену од стране шефа студентске службе.

Уколико студент не испуњава услове да пријави дипломски/завршни рад, пријава се враћа студенту уз назнаку услова који нису испуњени.

Члан 10.

Коначну верзију дипломског/завршног рада студент предаје у 5 (пет) писаних примјерака укоричених у тврди повез у студентску службу. Три примјерка дипломског/завршног рада се предају члановима комисије, а по један примјерак у досије студента и библиотеку.

Члан 11.

Обавјештење о мјесту и термину одбране дипломског/завршног рада доставља се студенту и истиче се на огласној табли Високе школе, најмање осам дана прије одбране, као и на Web страници Високе школе.

Одбрана дипломског/завршног рада је усмена и јавна.

Одбрана се састоји од усменог приказа резултата дипломског/завршног рада и провјере знања из подручја дипломског/завршног рада у трајању од укупно 30 минута (до 20 минута излагање и 10 минута провјера знања). Под провјером знања сматра се одговарање на питања у вези са радом која студенту постављају чланови Комисије. Сваки члан комисије може да постави најмање једно питање.

Члан 12.

Оцјена на дипломски/завршни рад представља средњу оцјену написаног дипломског/завршног рада, презентовања рада и одговора на питања. Одбрањени дипломски/завршни рад се оцјењује оцјенама од шест (6) до десет (10). Неодбрањен дипломски/завршни рад се оцјењује оцјеном пет (5).

Оцјена са дипломског/завршног рада улази у просјечну оцјену у току студија.

О одбрани дипломског/завршног рада води се записник, на обрасцу „Записник о одбрани дипломског/завршног рада“ који Комисија заједно са попуњеном испитном пријавом доставља студентској служби Високе школе. Записник са одбране дипломског/завршног рада, који води члан комисије садржи: назив теме дипломског/завршног рада, име кандидата, имена чланова комисије, постављена питања, мјесто и вријеме одбране и оцјену дипломског/завршног рада.

Члан 13.

Студент који није успјешно одбранио дипломски/завршни рад, може тражити да му се одобри друга тема и ментор по поступку који је исти као и за прву тему. Студент може да пријави дипломски/завршни рад највише два пута.

Члан 14.

Сва спорна питања у вези с поступком одбране дипломског/завршног рада рјешава директор. Студент незадовољан одлуком директора, може се жалити Сенату Високе школе у року од три дана од дана саопштавања одлуке.

Одлука Сената Високе школе је коначна.

4. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15.

За тумачење одредаба овог Правилника надлежан је Сенат Високе медицинске школе здравства Добој.

Члан 16.

Измјене и допуне овог Правилника врше се на начин и под условима како је донесен.

Члан 17.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења на сједници Сената Високе школе, а примјењиваће се даном објаве на огласној табли и Web сајту Високе медицинске школе здравства Добој.

Члан 18.

Ступањем на снагу овог Правилника ставља се ван снаге Правилник о дипломском/завршном раду број: 180/20-С од 27.11.2020. године.

Члан 19.

Саставни дио овог Правилника је упутство за писање дипломског/завршног рада и обрасци за пријаву, израду и одбрану дипломског/завршног рада.

Број: /22-С
Датум: 10.10.2022. године

Предсједник Сената

Проф. др Предраг Грубор

УПУСТВО ЗА ПИСАЊЕ ДИПЛОМСКОГ/ЗАВРШНОГ РАДА

I

(Језик рада)

Рад се пише на једном од језика конститутивних народа у БиХ или на енглеском језику.

Рад је лекторисан у складу с језичким стандардом и нормом језика на којем је писан.

II

(Мјерне јединице)

У свим радовима обавезно се примјењује Међународни систем (СИ) мјерних јединица (Systeme International Unites).

III

(Формат рада)

Рад се штампа на папиру, једнострано, преломљен као компјутерски испис, у формату А4 (210x297 мм).

Маргине рада износе по 25 мм с лијеве и десне стране (лијева и десна маргина), те по 25 мм према горе и према доле (горња и доња маргина).

IV

(Увез рада)

Рад се увезује тврдим увезом и има тврде корице.

V

(Број умножених примјерака)

Дипломски/завршни рад умножава се у најмање 5 (пет) примјерака, те се по један примјерак рада уручује члановима комисије за одбрану завршног рада, један примјерак студентској служби и библиотеци Школе. Дипломски/завршни рад потребно је доставити и у електронској верзији (ПДФ формат).

VI

(Пагинација)

Све странице рада морају бити пагиране, односно означене бројчаним ознакама.

Све странице рада означавају се арапским бројевима, а прилози, уколико их има, римским бројевима.

VII

(Фонт)

Рад се штампа фонтом Times New Roman, величина (Font size) 12, без болда, проред (Line spacing) 1,5 – с поравнањем сложеним у блок (поравнање Justify).

Наслови поглавља штампају се великим штампаним словима Times New Roman фонтом, величина (Font size) 14, болдирано, проред (Line spacing) 1,5 – с поравнањем улијево (Align left).

Поднаслови, односно наслови који су подређени насловима поглавља штампају се малим штампаним словом фонтом Times New Roman, величина (Font size) 12, болдирано, проред (Line spacing) 1,5 – с поравнањем улијево (Align left).

Подаци на насловној страници рада штампају се фонтом Times New Roman, и то:

- Назив Школе: великим штампаним словима, величине фонта (Font size) 14, неболдирано, центрирано поравнање (Centar);
- Назив студијског смјера: малим штампаним словима, величине фонта (Font size) 14, неболдирано, центрирано поравнање (Centar);
- Назив предмета из којег је писан рад: малим штампаним словима, величине фонта (Font size) 12, неболдирано, центрирано поравнање (Centar);
- Пуни наслов рада: великим штампаним словима, величине фонта (Font size) 16, болдирано, центрирано поравнање (Centar);
- Поднаслов рада у којем је наведена врста рада (дипломски/завршни рад): малим штампаним словима, величине фонта (Font size) 14, italikon, неболдирано, центрирано поравнање (Centar);
- Име и презиме ментора и коментора (уколико постоји): малим штампаним словима, величине фонта (Font size) 14, неболдирано, десно поравнање (Align Text Right);
- Име и презиме аутора: малим штампаним словима, величине фонта (Font size) 14, неболдирано, лијево поравнање (Align Text Left);
- Мјесто, мјесец и година одбране: малим штампаним словима, величине фонта (Font size) 14, неболдирано, центрирано поравнање (Centar);

Подаци на предњој корици рада штампају се идентично као и на насловној страници рада.

Све врсте биљешки које се наводе у фусноти штампају се фонтом Times New Roman, величине фонта (Font size) 10, неболдирано, проред (Line spacing) 1 – с поравнањем сложеним у блок (поравнање Justify).

Све ознаке за пагинацију (број страница) штампају се фонтом Times New Roman, величине фонта (Font size) 12, неболдирано, центрирано поравнање (Centar);

VIII

(Технички елементи структуре рада)

Дипломски/завршни рад мора укључивати сљедеће техничке елементе структуре:

- Корична страница (насловна страница на предњој корици рада);
- Насловна страница (прва страница рада);
- Библиографска картица (друга страница рада);
- Сажетак рада на изворном језику рада садржи највише 300 (три стотине) ријечи, те укључује и кључне ријечи (највише пет ријечи);
- Сажетак рада на енглеском језику садржи највише 300 (три стотине) ријечи, те укључује превод наслова рада и превод кључних ријечи (највише пет ријечи);
- Садржај рада;
- Текст рада (увод – опис проблема, односно истраживања – циљеви и сврха рада – материјал и методе рада – резултати истраживања – дискусија – закључак рада – библиографија);
- Прилози рада (уколико за то постоји потреба);
- Попис кориштених ознака (уколико за то постоји потреба);
- Попис илустрација и табела (уколико за то постоји потреба);
- Кратка биографија аутора (уколико за то постоји потреба);

Уколико постоји потреба, рад, након библиографске картице, може садржавати и захвалу аутора особама које су му пружиле помоћ током израде рада.

IX

(Библиографска картица)

Библиографска картица рада садржи сљедеће елементе:

- Назив предмета из којег се пише рад;
- Назив установе у којој је рад израђен;
- Назив студијског смјера;
- Име и презиме ментора рада;
- Име и презиме коментора рада (уколико постоји);
- Датум одбране рада;
- Чланови комисије за одбрану рада.

X

(Саставни дијелови завршног рада)

Дио рада у којем је презентована научноистраживачка и стручна компонента дипломског/завршног рада, те компоненте рада које се односе на теоријски и практични аспект истраживања, састоји се од сљедећих елемената који требају бити елаборисани сљедећим редослиједом:

- Увод, дио рада у којем се дефинише проблем истраживања, те прави осврт на ранија и постојећа истраживања теме рада;
- Циљеви и сврха рада, односно истраживања, дио рада у којем се даје тема истраживања, расправља се о самом проблему, те у којем је описан метода истраживања, материјал и поступци истраживања, с посебним освртом на опис резултат који су добивени у току истраживања;
- Дискусија, дио рада у којем се дискутује о добивеним резултатима, у самом раду, те се ти резултати пореде са другим ауторима који су радили истраживања на исту или сличну тему;
- Закључак рада, дио рада у којем се експлицитно и јасно истичу главни резултати истраживања с посебним акцентом на опис на опис стручног, као и оригиналног научног доприноса истраживању, с јасним препорукама у којим се смјеровима истраживање може даље наставити;
- Библиографија, дио рада у којем је на стандардизован начин наведена листа свих библиографских података о литератури и другим изворима којима се аутор служио, а на темељу којих читалац може провјерити исказе и тврдње аутора.

Свако поглавље и потпоглавље означавају се арапским редним бројевима тако да илуструју методологију истраживања и хијерархију проблема, на примјер: 1.1., 1.1.1., 1.1.2., 1.2., 1.2.1., итд.

Свако ново поглавље почиње новом страницом.

XI

(Цитирање)

Аутор све цитате наводи стандардним системом цитирања, односно у цијелом раду досљедно се служи истим начином навођења библиографских биљешки.

Аутор све неблиографске биљешке уз текст наводи у фуснотама.

Аутор је дужан да библиографију рада наведе у стандардној форми, односно да је начин навођења библиографије рада комплементаран са системом цитирања.

XII

(Прилози рада)

Прилози рада могу бити табеле, графички прикази, шеме, технички цртежи, формулари, фотографије, факсимили, односно све врсте илустрација, као и сви потребни попутни документи којима се додатно поткрепљују или илуструју резултати истраживања, односно документи који су били саставни дио истраживања (нпр. анкетни листови).

Прилози рада могу бити похрањени на CD ROM који је, као такав, физички повезан у штампану свеску рада као његов прилог. У том случају, на CD ROM-у су наведени име и презиме аутора, пуни или скраћени наслов и поднаслов рада.

Прилози рада не морају бити наведени у посебном прилогу, него се могу презентовати у оквиру текста рада као његов саставни дио. У том случају, сви прилози морају бити означени бројчаним (арапским) ознакама и насловима прилога у којима је објашњено шта прилог приказује или означава.

XIII

(Попис кориштених ознака)

Уколико постоји потреба, у раду се наводи попис кориштених ознака, а посебно попис кориштених мјерних јединица, картица или акронима, с њиховим пуним називима.

XIV

(Попис илустрација и табела)

Уколико постоји потреба, у раду се наводи попис илустрација и табела наведених у раду, с њиховим редним бројевима.